

WET INBURGERING 2022

De weg naar een toegankelijk inburgeringsbeleid

*"Het is niet mogelijk om te integreren
in een samenleving waar je de taal,
cultuur, normen en sociale waarden niet begrijpt"*

Nieuwkomer, Meierijstad

Voorwoord

Immigratie is van alle tijden. De vroegste voorouders van de moderne mens verspreidden zich al over de gehele wereld. Oorzaken voor immigratiestromen waren divers, zoals klimaatverandering, herontdekking van land en hongersnood na mislukte oogsten. Na de Tweede Wereldoorlog voerde de Nederlandse overheid een actief emigratiebeleid om vertrek te stimuleren en faciliteren naar andere landen in Europa en andere continenten.

Economische motieven spelen nog steeds een rol bij immigratiebewegingen. In de laatste decennia ontstaan grote immigratiestromen door politieke instabiliteit en oorlog. Recente immigratiestromen zijn mensen die gevlucht zijn uit Afghanistan, Syrië en Eritrea. Toekomstige oorlogssituaties in de wereld zullen mogelijk weer nieuwe stromen op gang brengen. Maar ook klimaatverandering kan deze eeuw immense immigratiestromen teweeg brengen, voorspelt het laatste IPCC rapport. Misschien wel vanuit gebieden dichterbij dan we nu denken.

Immigratie is dus van alle tijden en het heeft impact op een samenleving. En zo is het van immigratie een kleine stap naar inburgering. Naar meedoen in een samenleving. Dat is wat we beogen als iemand zich vestigt in Meierijstad. En dat gaat niet vanzelf. Dat kost inspanning. Vooral van de inburgeraar, maar ook van de gemeente en lokale samenleving in Meierijstad.

In het voorliggende beleidsplan zetten we vooral in op het snel leren van de taal door de inburgeraar. Dat is ontzettend helpend in het proces van inburgeren. Taal is een belangrijke basis voor communicatie, het aangaan van relaties met mensen om je heen. Daarnaast zetten we in op scholing en werk. Dat draagt bij aan zelfredzaamheid op sociaal en financieel gebied. Goede huisvesting is daarbij een randvoorwaarde, net als de aanwezigheid van psychosociale hulp. Want zeker vluchtelingen dragen vaak een verhaal bij zich dat impact heeft op de geestelijke gezondheid. Sommige mensen worden nooit meer de persoon die ze voor hun vlucht waren.

Inburgeren is meer dan alleen de taal leren en een eigen inkomen verdienen. Juridisch ingeburgerd zijn is nog iets anders dan echt volledig meedoen in de samenleving. Dat is namelijk ook een cultureel proces. Daar besteden we in Meierijstad volop aandacht aan. Dat doen we al tijdens de cursus voor de Participatieverklaring, maar ook met de inzet van onze rolmodellen. Uiteindelijk willen we inburgeraars bekend maken met de cultuur, de gebruiken, de normen die hier gangbaar zijn. Denk aan de positie van vrouwen in het gezin en op de arbeidsmarkt, de opvoeding van kinderen, vrijheid van meningsuiting, het discriminatieverbod, enzovoorts. Die zijn weliswaar ook dynamisch van aard en altijd aan verandering onderhevig, maar kunnen ook op de hoofdlijnen soms sterk verschillen van wat mensen in het land van herkomst gewend zijn. We vragen van inburgeraars dat te respecteren en liever nog te omarmen. Zonder afstand te nemen van de eigen cultuur, maar wel binnen de kaders van onze rechtsstaat.

Immigratie uit oorlogsgebied en vergelijkbare ellende is voor veel mensen een kans op een beter leven. Voor sommigen is het vooral de keuze om kansen te geven aan hun kinderen en kleinkinderen op een beter leven. Ik zeg tegen inburgeraars vaak dat als je je openstelt in Meierijstad voor de cultuur en de mensen en bereid bent ook moeite te doen om in te burgeren, je zult merken dat je welkom bent en er altijd vrijwilligers en instanties zijn die je willen helpen. Dat is ook de opdracht die we als overheid en gemeenschap onszelf moeten meegeven. Als dat ergens kan, dan is het wel in Meierijstad, waar de kracht van samen het sterkst is.

Menno Roozendaal,
Wethouder Werk & Inkomen gemeente Meierijstad

Inhoud

1. Inburgeringswet 2022	5
2. De ambitie van Meierijstad	8
3. De aanpak in Meierijstad (2018- 2021)	9
4. Aanpak 2022- 2025	12
5. Risico's en uitdagingen	17
6. Monitoring	18
7. Financiering	19
Bijlage 1 Participatietraject	20
Bijlage 2 Huishoudboekje	22

1. Inburgeringswet 2022

Op 1 januari 2022 gaat de nieuwe Wet Inburgering in. Uit onderzoek¹ is gebleken dat het huidige stelsel niet voldoet. Inburgeraars doen te lang over hun inburgering en het stelsel prikkelt onvoldoende om op het hoogst mogelijke niveau de Nederlandse taal te leren.

Het doel van de Wet Inburgering is dat inburgeraars snel en volwaardig meedoen in de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk. De nieuwe wet betekent zowel voor de inburgeraars als de gemeenten een grote verandering. De belangrijkste veranderingen zijn:

- De gemeente krijgt de regierol in de uitvoering van de nieuwe wet. Daarmee wordt inburgering een onderdeel van het sociaal domein en een integraal plan.
- Inburgering is meer dan het volgen van een taalcursus. Inburgering moet gaan over het leren van de taal in combinatie met werk en/of participatieactiviteiten.
- Het taalniveau van de inburgering wordt verhoogd van A2 naar B1.²

1.1 Hoofdpijnen Wet Inburgering 2022

1.1.1 Brede intake

De nieuwe wet zet in op een doorlopende lijn vanuit het asielzoekerscentrum. Met taal vanaf dag één en het programma 'Voorbereiding op de inburgering' wordt hier in het asielzoekerscentrum mee begonnen. De regierol van de gemeenten begint met een brede intake die inzicht geeft in de startpositie en ontwikkelingsmogelijkheden van de inburgeraar. Beide aspecten worden in een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) opgenomen. De brede intake toets op 13 leefgebieden

Brede intake 13 leefgebieden

1. Leerbaarheid 2. Opleiding 3. Werkervaring en/of vrijwilligerswerk)
4. Praktische competenties 5. Werknemersvaardigheden 6.
Taalniveau 7. Motivatie/interesses 8. Mate van zelfredzaamheid 9.
Digitale vaardigheden 10. Gezinssituatie 11. Fysieke gezondheid 12.
Mentale gezondheid 13. Sociaal netwerk

¹ Rijksoverheid Evaluatie wet inburgering 2013
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/27/evaluatie-van-de-wet-inburgering-2013>

² Taalniveau A2 staat voor het begrijpen van eenvoudige teksten. Mensen met taalniveau B1 begrijpen teksten die vooral bestaan uit woorden die vaak voorkomen. Of uit woorden die ze ook in hun werk of tijdens hun hobby gebruiken.

1.1.2 Inburgeringstraject

In het nieuwe inburgeringsstelsel is de inburgering vormgegeven in drie leerroutes. Elke inburgeraar volgt de route die het beste aansluit bij zijn capaciteiten en mogelijkheden. De leerroute wordt vastgesteld met een leerbaarheidstoets. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inkoop van de leerroutes. De leerroutes zijn als volgt beschreven:

- De B1-route; gericht op het behalen van taalniveau op B1-niveau.
- De onderwijsroute; gericht op doorstroom naar regulier onderwijs.
- De zelfredzaamheidsroute (Z-route); voor inburgeraars voor wie de onderwijs- of B1-route niet haalbaar is. De route richt zich op maximaal kunnen participeren binnen de samenleving.

Gemeenten moeten naast aanbod van de drie leerroutes ook het participatieverklaringstraject (PVT) en de Module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP) aanbieden. Via het (PVT) maakt de inburgeraar kennis met de Nederlandse kernwaarden; vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie. Het traject wordt afgesloten met het ondertekenen van de participatieverklaring. Met de ondertekening tonen inburgeraars hun betrokkenheid bij de Nederlandse samenleving en hun bereidheid om daar actief aan bij te dragen. Het participatieverklaringstraject wordt aangevuld met een lokale component, waarin de inburgeraar kennis maakt met de gemeente.

Binnen de module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) staat participatie op de arbeidsmarkt centraal. Met deze module brengen we de competenties en arbeidskansen van de inburgeraar in kaart. Dit wordt gecombineerd met het opdoen van praktische ervaring op de (lokale) arbeidsmarkt.

1.1.3 (Financieel) ontzorgen

Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk meedoen. Zorgen over de financiële positie kan de nieuwkomer afleiden. Te weinig kennis over de rechten en plichten in het Nederlandse stelsel kan tot financiële problemen leiden. Gemeenten krijgen daarom de taak om alle (bijstandsgerechtigde) nieuwkomers zes maanden financieel te ontzorgen en de nieuwkomers te begeleiden naar financiële zelfredzaamheid.

Daarnaast krijgt de nieuwkomer maatschappelijke begeleiding aangeboden. De begeleiding bestaat uit praktische hulp bij het regelen van voorzieningen zoals wonen, zorg, werk en/of onderwijs en kennismaking met de lokale samenleving.

1.1.4 Handhaving

De meeste inburgeraars zullen intrinsiek gemotiveerd zijn om de taal te leren en te slagen voor het inburgeringsexamen. Het valt niet uit te sluiten dat er ook inburgeraars zijn die zich niet aan de gemaakte afspraken kunnen houden. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de handhaving tijdens het inburgeringstraject. Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) controleert aan het einde van de inburgeringstermijn of de inburgeraar heeft voldaan aan de inburgeringsplicht. Gemeenten hebben op grond van de wet daarom de mogelijkheid om een bestuurlijke boete op te leggen als een inburgeraar gedurende het inburgeringstraject verwijtbaar niet meewerkt (verordening inburgeringswet).

De meeste inburgeraars ontvangen een bijstandsuitkering. Waar in de huidige wet de Participatiewet en de inburgeringswet niet op elkaar aansloten, moet het inburgeringstraject nu zodanig ingericht zijn dat de inburgeraar ook kan voldoen aan de verplichtingen van beide wetten. Dit wordt geborgd door het inburgeringstraject dual vorm te geven.

1.2 Doelgroep en taken

De doelgroep van de Wet Inburgering 2022 zijn alle inburgeraars die een verblijfsvergunning hebben gekregen op of ná 1 januari 2022. We kunnen de groep inburgeraars onderverdelen in twee groepen namelijk: nieuwkomers en gezinsmigranten/overige migranten.

1.2.1 Nieuwkomers

Asielzoekers die als vluchteling worden erkend, krijgen een verblijfsvergunning. Dit geeft hen een status en daarna worden zij ook wel nieuwkomers genoemd. Voor de groep nieuwkomers heeft de gemeente een wettelijke taakstelling voor de huisvesting van deze groep.

1.2.2 Gezinsmigrant en overige migranten

Gezinsmigranten zijn personen van buiten de EU die zich in Nederland vestigen voor gezinshereniging of gezinsvorming bij een Nederlandse partner. Overige migranten zijn geestelijke bedienaars en vreemdelingen met een verblijfsvergunning voor een niet-tijdelijk humanitair verblijfsdoel. Nieuw is wel dat de Turkse migranten inburgering-plichtig worden.

In de taken van de Wet Inburgering 2022 wordt er onderscheid gemaakt in het aanbod tussen nieuwkomers, gezins- en overige migranten. De redenen hiervoor zijn:

- Gezins- en overige migranten zijn zelf verantwoordelijk voor de bekostiging van het inburgeringstraject. Zij kunnen hiervoor een lening afsluiten bij DUO.
- De gemeente heeft een adviserende rol in het inburgeringstraject.
- De gezins- en overige migranten hebben al een woning, een inkomen en sociaal netwerk. De verwachting is dat deze begeleiding minder intensief is.

Gezinsmigranten zijn in meerdere opzichten afhankelijk van hun partner. Dit is een belangrijk aandachtspunt en kan eventuele risico's met zich meebrengen.

Wettelijke taken gemeenten	Nieuwkomers	Gezins-/overige migranten
Maatschappelijke begeleiding	X	
Financieel Ontzorgen	X	
Begeleiding bij inburgering (brede intake, PIP, advies, voortgangsgesprekken)	X	X
Een van de 3 leerroutes (incl. alfabetisering)	X	
Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)	X	X
Participatieverklaringstraject (PVT)	X	X
In het PIP opgenomen afspraken over aanbod voor (andere) participatie componenten	X	*

* Indien gezins- en overige migranten bijstand ontvangen, dan kan het PIP van deze inburgeraars ook participatiecomponenten bevatten.

2. De ambitie van Meierijstad

We zijn al gestart!

Zoals vastgesteld in de visie en in het beleidskader sociaal domein (2018 – 2022) wil gemeente Meierijstad nieuwkomers zo snel mogelijk laten meedoen. We hebben gekozen voor een parallelle en integrale aanpak waarbij huisvesting (1); taal & inburgering (2); maatschappelijke participatie (3); onderwijs (4); werk, inkomen en ondernemerschap (5); en welzijn en gezondheid (6) centraal staan. Hiermee lopen we voor op de wettelijke taken.

De nieuwe Wet Inburgering 2022 biedt veel kansen om de integratie van inburgeraars te verbeteren. Meierijstad wil een inclusieve gemeente zijn waar iedereen kan meedoen. Dat geldt ook voor inburgeraars die een nieuwe start maken in onze gemeente. We willen dat inburgeraars op het hoogst haalbare niveau participeren in onze gemeente. Om dit te kunnen bereiken gaan we een stap verder dan wat de wet voorschrijft. De volgende drie kenwaarden zijn daarin belangrijk:

1. Duurzaam

Het uitgangspunt van de nieuwe wet is dat alle inburgeraars zo snel mogelijk en volwaardig meedoen in de Nederlandse samenleving, het liefst via betaald werk. Dit uitgangspunt verbreden we in gemeente Meierijstad. Wij vinden het belangrijk dat nieuwkomers zo snel mogelijk en volwaardig meedoen, maar nog belangrijker is dat dit ook op een duurzame manier gebeurt.

Zo snel mogelijk betekent participatie vanaf dag 1. Een goede doorlopende lijn vanuit het asielzoekerscentrum naar de gemeente en daarmee een goede start in de gemeente. Duurzaam betekent investeren om te voorkomen dat mensen na een tijd terugvallen in de uitkering. Dit doen we door in te zetten op werkervaring die opgedaan is in het land van herkomst, diplomawaardering en door de inzet van gecertificeerde leer-werktrajecten waarmee we kansen op de arbeidsmarkt versterken.

2. Toegankelijke inburgering

Het Persoonlijk Plan Inburgering (PIP) wordt daarom toegesneden op de situatie en behoefte van de inburgeraar. Om de taal te leren is stabiliteit nodig. Onze visie is dat dit niet alleen geldt voor de inburgeraar, maar voor het hele gezin. We focussen in ons plan dan ook op het gehele gezin. Kinderen en jongvolwassenen doen ook mee in de gemeente Meierijstad.

3. Gelijkheid

In de wet wordt ervan uitgegaan dat het aanbod voor gezinsmigranten / overige migranten niet gelijk is aan die van nieuwkomers. Ons uitgangspunt is dat we ook kijken naar wat gezinsmigranten en overige migranten nodig hebben om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving. Als dat betekent dat er extra inzet nodig is, dan faciliteren we dat. Ze zijn immers inwoners van Meierijstad.

3. De aanpak in Meierijstad (2018- 2021)

3.1 Aanpak 2018 – 2021

In 2018 zijn we gestart met het ontwikkelen van producten en diensten die beter aansluiten bij de huidige Wet Inburgering. Met als belangrijkste uitgangspunt: niet alleen de taal leren, maar ook participeren naast de inburgering. Onze aanpak sluit aan op de uitgangspunten en taken van de Wet Inburgering 2022. De kracht van de aanpak van de afgelopen jaren is: learning by doing. Met andere woorden, we zetten een doordachte stap, kijken wat er gebeurt en op basis daarvan maken we vervolgstappen. Dit hebben we samen met inburgeraars en lokale partners gedaan.

Aanpak 2018- 2021

*Investering begeleiding
inburgeraars*

1. *Het opstellen van een integraal plan waarin we starten in het asielzoekerscentrum. Hiermee borgen we participatie vanaf dag 1 en een goede voorbereiding op de verhuizing naar de gemeente.*
2. *Het aanstellen van een regisseur inburgering waarmee we borgen dat er 1 aanspreekpunt is voor de inburgeraar die regie heeft op het integraal plan.*
3. *Het specifiek aanstellen van klantmanagers die cultuursensitief werken (extra focus op de groep die valt onder de huidige wet inburgering).*

Aanpak 2018- 2021

*Investering ontwikkeling
producten*

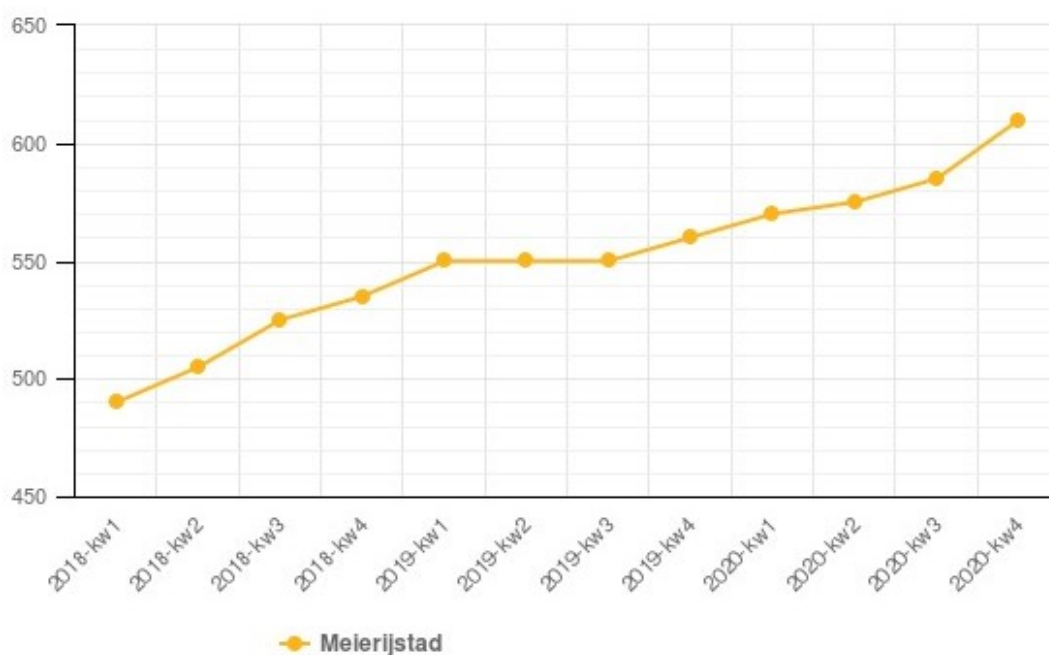
1. *Het ontwikkelen van producten en diensten die aansluiten bij de vraag en behoefte van de inburgeraar.*
2. *Trajecten voor hoogopgeleide inburgeraars.*
3. *Extra taalondersteuning na het behalen van het inburgeringsexamen.*
4. *Samen met WSD/IBN een inburgeringstraject voor laaggeletterde inburgeraars ontwikkelen waarin taal en participatie gecombineerd is.*
5. *Traject ontwikkelen voor inburgeraars die ondernemers waren in het land van herkomst en in Nederland verder willen als ondernemer.*

3.2 Effecten van onze aanpak

Om te kunnen toetsen wat onze aanpak oplevert, is in 2018 een nulmeting uitgevoerd. Hiervoor is gebruik gemaakt van de Benchmark Divosa. In deze meting was zichtbaar dat een nieuwe aanpak nodig is om meer inburgeraars te laten participeren. In 2021 is opnieuw gekeken naar de resultaten. Hiermee kunnen we concluderen dat de investeringen die gemaakt zijn positieve effecten laten zien. Hieronder worden de resultaten in beeld gebracht. In de benchmark is gekeken naar het aantal nieuwkomers, toeleiding naar werk, aantal bijstandsgerechtigden en de toeleiding naar werk.

Aantal nieuwkomers gehuisvest in Meierijstad

Percentage aantal nieuwkomers met een bijstandsuitkering (18-65 jaar)

Percentage werkende nieuwkomers (18 – 65 jaar)

Percentage nieuwkomers dat onderwijs volgt (18-65 jaar)

4. Aanpak 2022- 2025

De nieuwe Wet Inburgering 2022 biedt ruimte om onze aanpak te versterken en meer invulling te geven aan onze regierol als gemeente. We bouwen verder op de huidige aanpak. De kernwaarden duurzaam, inclusieve inburgering en gelijkheid zijn verwerkt in de aanpak. Onze aanpak versterken we op een aantal onderdelen namelijk:

1. Samenwerking en communicatie
2. Financieel ontzorgen
3. Uitbreiding inzet rolmodellen
4. Werkgeversaanpak
5. Aanbod voor kinderen en jongvolwassenen

4.1 Samenwerking en communicatie

De gemeente krijgt met de wet meer regie op de inburgering en kan hierdoor meer sturen op de inhoud van trajecten van inburgeraars. Succes van de aanpak van Meierijstad is het bieden van maatwerk en aansluiten op de achtergrond van de inburgeraar. Om maatwerk te kunnen leveren aan de inburgeraar is een breed aanbod van lokale partners belangrijk. Het aanbod moet op elkaar afgestemd worden en verbonden zijn met elkaar. Ook dient helder naar de inburgeraar gecommuniceerd te worden wat er van hem/haar verwacht wordt.

De samenwerking en communicatie willen we borgen in onze structuur Participeren in Meierijstad (PIM). Binnen PIM hebben we het label PIM Welkom ontwikkeld voor inburgeraars. Binnen PIM Welkom bundelen we alle taken van de Wet Inburgering. PIM Welkom zorgt voor:

- 1 gezicht en 1 verhaal naar de inburgeraar aangestuurd door de regisseur inburgering.
- Het aanbod wordt afgestemd en op een logische wijze aangeboden aan de inburgeraar. Het leren van vaardigheden en taal zit hem in de kracht van herhalen.
- Het versterken van de samenwerking met partners door kennis en ervaring met elkaar te delen.

Binnen PIM Welkom zijn er drie pijlers:

PIM Welkom

PIM Welkom biedt een combinatie van participatieactiviteiten en het leren van taal en cultuur.

1. *Workshops: gericht op kennismaking met de Nederlandse maatschappij en gemeente Meierijstad. De thema's zijn onderverdeeld in verschillende leefdomeinen vanuit de brede intake.*
2. *Taal: gericht op het leren van de taal gekoppeld aan een persoonlijk leerdoel richting participatie*
3. *Participatie: gericht op het in beeld brengen van kansen en talenten op de arbeidsmarkt.*

4.1.1 Workshops | wettelijke taak PVT en MAP

Inburgeraars krijgen een reeks workshops die relevant zijn voor de inburgeraar om een goede start te kunnen maken in de gemeente. De thema's die behandeld worden in de workshops zijn mede ontwikkeld door inburgeraars zelf. De thema's zijn gekoppeld aan de leefgebieden van de brede intake. Ook is er ruimte in de workshops voor een vraag/behoefte gerichte aanpak. De workshops worden aangeboden door onze samenwerkingspartners. De gemeente heeft een regierol.

4.1.2 Taal | wettelijke taak leerroute

Om mee te kunnen doen is het leren van taal essentieel. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de inkoop en het borgen van kwalitatief onderwijs. De stichting Blik op Werk is houder van het 'keurmerk inburgering' en toetst of cursusinstellingen aan de normen voldoen op een aantal indicatoren: bedrijfsvoering (continuïteit en betrouwbaarheid), financiën, kwaliteit van de organisatie (kwaliteit van personeel, klachtafhandeling), kwaliteit van het taalonderwijs en didactiek (toezicht in de klas).

Ter voorbereiding op de Wet Inburgering 2022 is regionaal (bestuurlijk) niet gekozen om de inkoop van taaltrajecten via een Europese aanbesteding te laten verlopen. De wens is uitgesproken voor een strategische partner uit de regio voor het aanbieden van de leerroutes. Als regio zijn wij uitzonderlijk ten opzichte van de koers die landelijk is ingezet. Voor de B1 en de onderwijs-route werken we samen met Koning Willem I College³. Voor de Z-route werken we samen met IBN en WSD.

4.1.3 Participatie | wettelijke taak MAP en Maatschappelijke begeleiding

De participatieroute is een maatwerktraject. Per inburgeraar kijken we wat er mogelijk is. Samen met de regisseur inburgering wordt gekeken naar een toekomstplan met korte, middellange en lange termijn doelen. Participatie betekent:

- Vrijwilligerswerk
- (Taal) stage
- Opleiding (niet inburgeringscursus)
- Werkervaringsplaats
- Betaald werk
- Deelname aan informele voorziening (taal café, schrijfkring, cursussen via de lokale partners)

Naast participeren krijgt elke nieuwkomer een maatschappelijke begeleider (vrijwilliger) die hen ondersteunt in de praktische zaken en fungeert als buddy/vertrouwenspersoon. Voor gezinsmigranten hebben we hier geen wettelijke grondslag voor en wordt verwacht dat de partner dit regelt. Mocht in de praktijk blijken dat ondersteuning nodig is, wordt samen met de gezinsmigrant gekeken welke vorm van begeleiding geboden kan worden.

In sommige gevallen is aan het begin van het traject zichtbaar dat alleen ondersteuning van een maatschappelijke begeleider niet voldoende is. Hiervoor is een mogelijkheid om vanuit WMO extra begeleiding in te zetten.

³ In 2021 is de B1-route vormgegeven met De Leijgraaf. Vanaf 1 januari 2022 gaan Koning Willem I College en De Leijgraaf fuseren. Vanaf het schooljaar 2022-2023 worden de organisaties samengevoegd tot één onderwijsinstelling met de naam 'Koning Willem I College'.

4.2 Financieel ontzorgen

De periode van financieel ontzorgen vanuit de wet is minimaal 6 maanden. Als gemeenten kunnen we gebruik maken van een doorbetaling van de vaste lasten op de uitkering of budgetbeheer. Het financieel ontzorgen is onderverdeeld in de technische ontzorging (doorbetalen vaste lasten) en het financieel zelfredzaam maken van inburgeraars. Het uitgangspunt is dat we per inburgeraar kijken welke vorm van ondersteuning nodig is.

We nemen de regie niet uit handen als dit niet nodig is. Wel weten we dat in de praktijk de inkomsten in de eerste drie maanden extra aandacht vragen. Dit komt door het aanvragen van verschillende toeslagen. Hierdoor is er een kans op het ontstaan van schulden.

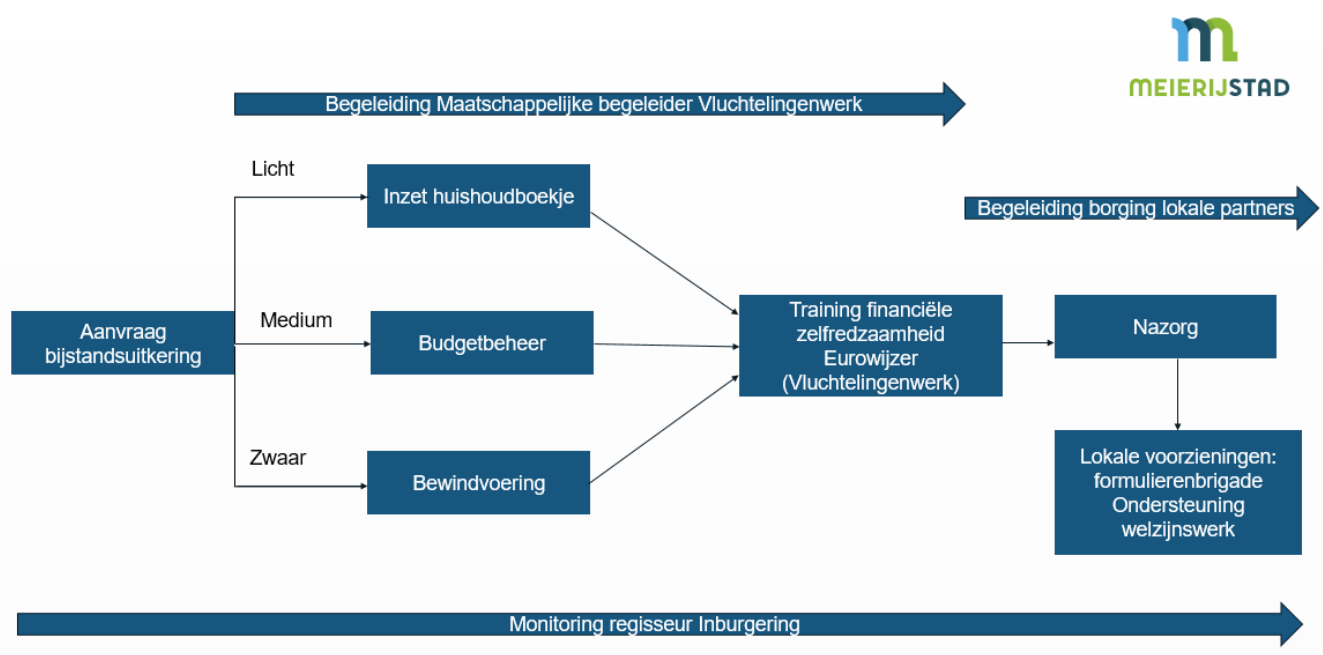
4.2.1 Technische kant van ontzorgen - Experimenten huishoudboekje

De gemeente Meierijstad wil de komende tijd gaan experimenteren met het Huishoudboekje. Het Huishoudboekje is een innovatieve manier van budgetbeheer, die de inkomsten en uitgaven van vaste lasten (huur, energie, water en zorgverzekering) van mensen beheert. De vaste lasten worden iedere maand automatisch doorbetaald. De deelnemer ontvangt daarnaast een vast bedrag aan leefgeld. Het Huishoudboekje geeft de deelnemer financieel inzicht en overzicht, voorkomt betalingsachterstanden en zorgt voor financiële stabiliteit. In bijlage 2 meer informatie over het huishoudboekje

4.2.2 Financiële zelfredzaamheid

In 2020 en 2021 is geëxperimenteerd met de training Eurowijzer. Deze is door Nibud en Vluchtelingenwerk Nederland ontwikkeld. De maatschappelijke begeleiders zijn betrokken bij de training. Per route kan de training aangepast worden op de behoefte van de groep. Eurowijzer is onderdeel van PIM Workshops.

In onderstaande figuur wordt weergegeven hoe het proces financieel ontzorgen verloopt.

4.3 Uitbreiding inzet van rolmodellen

Naast onze lokale projecten hebben we als Gemeente Meierijstad meegewerkt aan een landelijk experiment⁴. Gemeente Meierijstad was één van de zes gemeenten die heeft deelgenomen aan de landelijke pilot Vrouwelijke Nareizigers en gezinsmigranten. Uit onderzoek is gebleken dat de arbeidsmarktpositie van vrouwelijke nareizigers achterblijft ten opzichte van mannen. In het nieuwe inburgeringsstelsel willen we de positie van vrouwelijke asiel- en gezinsmigranten verstevigen.

Uit deze pilot is gebleken dat de inzet van rolmodellen een succesfactor is in de integratie van inburgeraars.

- Een rolmodel is zelf migrant of vluchteling en heeft daardoor het vertrouwen binnen de eigen gemeenschap. Hij of zij weet hoe het is om in Nederland een nieuw leven op te bouwen. Zo weet diegene als geen ander wat er nodig is om cultuurverschillen te overbruggen.
- Een rolmodel kan een brugfunctie vervullen tussen de doelgroep, (zorg)organisaties en zorg- en hulpverleners.
- Rolmodellen spreken naast Nederlands ook hun moedertaal.

In 2021 hebben we 11 rolmodellen opgeleid. Deze worden ingezet tijdens de workshops van PIM Welkom en kunnen voor lokale partners en werkgevers een gesprekspartner zijn. Ook denken ze met ons mee in het beleid van de gemeente.

4.4 Werkgeversaanpak

Om inburgeraars naar werk te kunnen begeleiden spelen werkgevers een belangrijke rol. In de praktijk is het lastig om inburgeraars die de taal niet machtig zijn een werkplek aan te bieden. De werkplek speelt echter ook een grote rol voor de inburgeraar om de taal te verbeteren. Dit vraagt om een extra investering vanuit de gemeente. Enerzijds het wegnemen van de randvoorwaarden (leren van werknemersvaardigheden) en anderzijds het bieden van goede begeleiding door middel van een coach op de werkvloer. Daarnaast biedt de groep de inburgeraar de kansen om de krapte op de arbeidsmarkt te verkleinen.

Om meer werkgevers te vinden is het belangrijk om meer succesverhalen te delen en de meerwaarde te laten zien van een groep inburgeraars op de arbeidsmarkt. In 2021 zijn we gestart met het organiseren van bijeenkomsten vanuit PIM Werkt voor werkgevers om te laten zien wat het werken met deze doelgroep betekent. Werkgevers geven met name aan:

- Begeleiding op de werkvloer door een jobcoach en werkgevers.
- Het omgaan van verschillende culturen.
- Het leren van werknemersvaardigheden.
- Goede nazorg na uitstroom uit de uitkering.

⁴ Eindrapport vrouwelijke nareizigers - <https://www.verwey-jonker.nl/publicatie/evaluatie-pilots-verandering-inburgering/>

4.5 Aanbod kinderen en jongvolwassenen

Voor kinderen en jongvolwassenen die gevlucht zijn is het belangrijk dat zij een goede start maken in de gemeente. In onze aanpak PIM Welkom is met de integrale aanpak oog voor de gezinsaanpak. Ook focussen we ons op de workshops die de positie van ouders in Nederland versterken. Dit doen we door het aanbieden van opvoedondersteuning, uitleg over het onderwijssysteem en kennismaking met lokale partners zoals kinderopvang, Centrum Jeugd en Gezin en Onderwijs. We stimuleren dat kinderen en jongvolwassen deelnemen aan activiteiten in onze gemeente zoals zwemles, sportactiviteiten en ondersteuning krijgen vanuit ons onderwijsachterstandenbeleid.

Ook is een goede aansluiting en samenwerking op onderwijs belangrijk. De Taalvijver is een schakelklas voor kinderen vanaf 4 jaar tot en met 11 jaar die rechtstreeks uit het buitenland komen. Kinderen krijgen een intensief onderwijs- en een speciaal taalprogramma om uiteindelijk naar een reguliere basisschool te kunnen. Kinderen boven de 11 jaar gaan naar de internationale Schakelklas (ISK). Deze is gevestigd in Oss en Uden.

5. Risico's en uitdagingen

De Wet Inburgering 2022 is herhaaldelijk uitgesteld afgelopen jaren. Een nieuwe inburgeringswet brengt risico's en uitdagingen met zich mee. De risico's en uitdagingen zijn onderverdeeld in de wet en de lokale uitvoering.

5.1 Risico's en uitdaging op het gebied van Wetgeving

5.1.1 Lagere regelgeving

Door het uitstel is duidelijk dat de gemeente een ingewikkelde taak heeft. Het Rijk heeft aangegeven dat de wet een lerend stelsel is. De Wet Inburgering is in april 2021 definitief gemaakt. Veel is nader uitgewerkt in de lagere regelgeving. Deze is in september 2021 gepubliceerd. Dit geeft de gemeenten een korte voorbereidingstijd op daadwerkelijk gereed te zijn op 1 januari 2022.

5.1.2 Onderwijsroute

Landelijk is er op dit moment veel discussie over de uitvoerbaarheid van de onderwijsroute. De onderwijsinstelling in de regio Noordoost- Brabant heeft in de verkennende gesprekken aangegeven dat het voor hen niet haalbaar is om de Onderwijsroute te ontwikkelen en uit te voeren. Het gaat om kleine aantallen in de regio. Ook zijn de kosten die nu geraamd zijn niet voldoende voor het uitvoeren van de Onderwijsroute. In de praktijk begeleiden we nieuwkomers naar het onderwijs door de verschillende trajecten die we al aanbieden.

5.1.3 Budget gezinsmigranten

Het budget voor gezinsmigranten is aanzienlijk lager dan voor nieuwkomers. We monitoren of de budgetten toereikend zijn en de lokale voorzieningen aansluiten op de behoefte van de groep.

5.2 Risico's en uitdagingen op het gebied van de uitvoering

5.2.1 Instroom

Om een goed aanbod te kunnen neerzetten is volume nodig. De afgelopen jaren is de instroom van vluchtelingen (inburgeraars) wisselend geweest. De instroom is dynamisch en niet voorspelbaar. Om een kwalitatief goed aanbod samen te stellen, is regionale samenwerking noodzakelijk. Door het samenvoegen van volume wordt kwaliteit geboden en worden de kosten beperkt.

5.2.2 Taal

Op dit moment is de instroom divers: nieuwkomers komen uit verschillende landen. Het is ook lastig om te voorspellen waar mensen vandaan gaan komen. Gezien de instroom van nieuwkomers (volume) gaan we ervan uit dat we geen homogene groepen taal kunnen vormen. We investeren daarom in een breed netwerk met rolmodellen om in te zetten.

6. Monitoring

Het Rijk geeft aan dat het nieuwe stelsel een lerend stelsel is. De komende jaren blijven we ons beleid evalueren. We gaan op verschillende manieren de effecten meten namelijk:

6.1 Benchmark Divosa

De Benchmark van Divosa geeft ons een breed beeld hoe inburgeraars participeren in de gemeente. Hiermee kunnen we ons ook vergelijken met andere gemeenten. Hierin wordt gekeken naar onderdelen als aantal geslaagde inburgeraars, aantal uitkeringsgerechtigden en uitstroom naar werk en onderwijs.

6.2 Kwaliteit onderwijs

In onze regio is gekozen om samen te werken met strategische partners en niet Europees aan te besteden. Blik op Werk toetst de kwaliteit van het onderwijs. Daarnaast nemen we elk jaar een klanttevredenheidsonderzoek af bij de inburgeraars.

6.3 Lokaal/ regionaal impactmeting

Samen met de regio Noordoost-Brabant ontwikkelen we een impactmeting die de maatschappelijke en sociale effecten kan meten. Hierin wordt gekeken welke impact leertrajecten hebben op de verschillende levensdomeinen van inburgeraars.

6.4 Klankbordgroep inburgeraars

Niet over de inburgeraar praten, maar samen met de inburgeraar praten is een belangrijk onderdeel van het beleid. Afgelopen jaren zijn we steeds in gesprek geweest met inburgeraars. We investeren in een klankbordgroep inburgeraars om het beleid te evalueren. We zoeken naar een duurzame structuur om input op te halen bij de inburgeraars. Dit doen we in samenspraak met de rolmodellen in onze gemeente.

7. Financiering

De gemeente ontvangt van het Rijk de middelen voor de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering. Er is sprake van twee soorten kosten:

1. Uitvoeringskosten (structureel): deze worden in 2022 en verder uitgekeerd via de meicirculaire en zijn bedoeld voor de gemeentelijke uitvoeringskosten, zoals de uitvoering van de brede intake, de PIP, de handhavingstaken, het financieel ontzorgen, het beleid en de inkoop.
2. Kosten voor inburgeringsvoorzieningen: deze worden jaarlijks via de Specifieke Uitkering (SPUK) uitgekeerd en zijn bedoeld voor de uitvoering van de leerroutes, de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), de maatschappelijke begeleiding, de inzet van tolken en de Participatieverklaring (PVT).

Om inburgeraars duurzaam te begeleiden naar participatie en kwaliteit te borgen binnen het inburgeringstraject wordt naast de inburgeringsbudget een deel van de re-integratie gefinancierd uit het participatiebudget. De verwachting is dat het budget toereikend is.

Uitvoeringskosten

Financiële middelen	2022	2023 e.v.
Integratie-uitkering Inburgering (voor beleid, inkoop en uitvoering) ⁵	€ 295.079	€ 296.615

Inburgeringsvoorzieningen (kosten voor inburgeringsvoorziening per inburgeraar)

Budget	Asielmigranten	Gezins- en overige migranten
Leerroutes	€ 10.000	-
Maatschappelijke Begeleiding	€ 1.944	-
MAP	€ 136	€ 195
PVT	€ 216	€ 216
Tolkvoorziening	€ 417	€ 179
Totaal	€ 12.713	€ 590

⁵ Bron: meicirculaire gemeentefonds 2020. Geraadpleegd via <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2021/05/31/meicirculaire-gemeentefonds-2021>

Bijlage 1 Participatietraject

De afgelopen jaren hebben verschillende lokale partners gesproken over de aanpak inburgering. Hieronder beschrijven we de partners die we hebben gesproken.

Adviesraad Sociaal Domein

In mei 2019 is aangekondigd dat er een nieuwe Wet Inburgering komt. De concept wet is voorgelegd aan de adviesraad Sociaal Domein (kennisgroep Participatie). Er zijn geen aanvullende aandachtspunten meegegeven. In oktober 2019 is er een bijeenkomst georganiseerd voor lokale partners om de wet toe te lichten. De ASD was hierbij ook aanwezig.

Vanaf 2019 is de ASD (kennisgroep Participatie) per kwartaal meegenomen in de ontwikkeling Wet Inburgering en de aanpak in Meierijstad.

Lokale partners

In oktober 2019 is er een bijeenkomst georganiseerd voor lokale partners Sociaal domein om samen in gesprek te gaan hoe we nieuwkomers beter kunnen laten aansluiten bij de lokale activiteiten en wat nodig is om nieuwkomers een welkom gevoel te geven. Ook is het concept Wet Inburgering 2022 toegelicht. De input van deze bijeenkomst is verwerkt in de aanpak.

Uit de bijeenkomst is een lijst ontstaan met activiteiten waar nieuwkomers aan kunnen deelnemen. Deze lijst wordt gebruikt bij de ontwikkeling van de workshops PIM Welkom en zijn al toegepast in de praktijk.

Corona heeft er mede voor gezorgd dat een fysieke bijeenkomst niet mogelijk was met partners. In 2019 t/m 2021 zijn we met verschillende lokale partners in gesprek gegaan om onze aanpak te verbeteren. Ook zijn met de woningbouwcorporaties in gesprek over de huisvesting van nieuwkomers in de gemeente.

De lokale partners die gesproken zijn: Welzijn de Meierij, Ons Welzijn, Vluchtelingenwerk, Bibliotheek Meierijstad, Taalwerkplaats Sint-Oedenrode, PieterBrueghelHuis, zorgaanbieders WMO, GGD, POM, WSD, IBN, De Leijgraaf, en PO en VO Meierijstad.

Klankbordgroep nieuwkomers

In 2019 zijn we gestart met een klankbordgroep nieuwkomers. Vanuit de groep is er input gegeven op de aanpak en is de input verwerkt in de nieuwe aanpak. Aandachtspunten die mee zijn gegeven voor het beleid zijn:

- Contact met Nederlands
- Aandacht voor de kinderen
- Beleid moet zichtbaar zijn
- Aandacht voor hoogopgeleiden

Door corona kon de klankbordgroep niet fysiek bij elkaar komen. In 2021 onderzoeken we hoe we dit structureel kunnen borgen in onze aanpak.

Verbinding kinderen en jongvolwassenen

Vanuit het onderwijsachterstandenbeleid zijn we in gesprek gegaan met kinderopvangen, voor- en vroegschoolse educatie (VVE) aanbieders, Taalvijver en Internationale Schakel Klas (ISK) om te kijken hoe we voor een doorlopende leerlijn kunnen zorgen. Ook zijn we met de partners in gesprek gegaan hoe we ouders meer betrokken kunnen laten zijn bij de ontwikkeling van het kind.

Werkgevers

De accountmanagers van de gemeente zijn veel in gesprek met werkgevers om nieuwkomers te ondersteunen bij het vinden een passende baan. Ook zijn er bijeenkomsten georganiseerd om meer bekendheid te creëren met het werken met nieuwkomers.

Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF

Gemeente Meierijstad heeft een convenant afgesloten met het UAF. Het UAF ondersteunt hoogopgeleide vluchtelingen bij het realiseren van een passende maatschappelijke positie en het ondersteunt de gemeente in het adviseren voor trajecten voor hoogopgeleide inburgeraars.

Vervolgstappen participatie 2021 en verder

PIM Welkom biedt een stevig fundament en daagt onze partners uit om het aanbod inclusief aan te bieden. Het uiteindelijke doel is dat inburgeraars mee kunnen doen met de lokale activiteiten en dat er geen apart aanbod hoeft te zijn. De komende tijd gaan we de aanpak vanuit PIM Welkom doorontwikkelen en ook een netwerkbijeenkomst organiseren om partners meer met elkaar te verbinden.

Het participatieproces is een lopend proces. We blijven voor het verbeteren van onze aanpak in gesprek met lokale partners, werkgevers en inburgeraars zelf.

Participatietraject 2021 en verder

2021 Q4

- Uitrollen PIM Welkom samen met partners.*
- Opstellen uitvoeringsafspraken PIM Welkom samen met partners.*
- Ontwikkelen van communicatiemateriaal voor PIM Welkom samen met inburgeraars (rolmodellen).*

2022

- Organiseren van netwerkbijeenkomsten PIM Welkom*
- Gesprekken met inburgeraars*
- Gesprekken met lokale partners*

Bijlage 2 Huishoudboekje

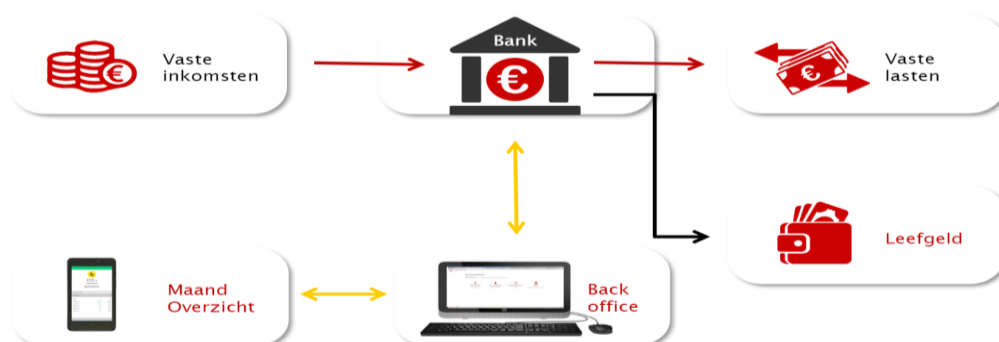
Wat is het Huishoudboekje?

Het Huishoudboekje is een innovatieve manier van budgetbeheer, die de inkomsten en uitgaven van vaste lasten (huur, energie, water en zorgverzekering) van mensen beheert. De vaste lasten worden iedere maand automatisch doorbetaald. De deelnemer ontvangt daarnaast een vast bedrag aan leefgeld. Het Huishoudboekje geeft de deelnemer financieel inzicht en overzicht, voorkomt betalingsachterstanden en zorgt voor financiële stabiliteit.

Onder de inkomsten vallen onder andere het loon, uitkeringen, Kinderbijslag, huur-, zorgen en kinderopvangtoeslag.. De huur, water, energie en zorgverzekering zijn voorbeelden van vaste lasten die binnen het Huishoudboekje betaald worden.

Het Huishoudboekje is zeer geschikt om nieuwkomers te ondersteunen die behoefte hebben aan financiële begeleiding. De gemeente zal in het kader van de nieuwe Wet Inburgering vanaf 1 januari 2022 onder meer financiële verantwoordelijkheid dragen voor deze groep. Het Huishoudboekje voorkomt eveneens hoge kosten voor de gemeente.

Hoe werkt het Huishoudboekje?

Meierijstad zijn we samen!

